

SAKSGANG

Utval	Møtedato	Saksnr. i utval
Utval for samfunn, plan og næring	15.04.2020	052/20
Kommunestyret	29.04.2020	081/20

Saksbehandlar:	Arkivsak – dok.nr	20/2944 – 3
Elisabeth Pettersen Tveit	Journalpostnr.	20/9513

Uttale til planendring for Freim kraftverk

Dokumentnr	Tittel
1342794	Søknad om planendring
1342796	Odda kommune – Uttale til søknad om konsesjon
1342800	Vassdragskonsesjon
1342801	Bakgrunn for vedtak, NVE
1342802	Høyringsbrev Freim kraftverk
1342803	Søknad om konsesjon
1338595	Freim kraftverk – begrensa høyring av søknad om auka slukeevne

Vedlegg	
03.04.2020	Søknad om planendring
03.04.2020	Odda kommune – Uttale til søknad om konsesjon
03.04.2020	Vassdragskonsesjon
03.04.2020	Bakgrunn for vedtak, NVE
03.04.2020	Høyringsbrev Freim kraftverk
03.04.2020	Søknad om konsesjon
17.03.2020	Freim kraftverk – begrensa høyring av søknad om auka slukeevne

Tilråding frå rådmann:

Ullensvang kommune vil tilrå at Freim kraftverk får auka maksimal slukeevne til 0,50 m³/s.

15.04.2020 Utval for samfunn, plan og næring

Behandling:

Forslag frå, John Helge Rasmussen, Arbeidarpartiet

"UTTALE TIL PLANENDRING FOR FREIM KRAFTVERK

Ullensvang kommune råder i fra å gi Freim Kraftverk økt maksimal slukeevne fra 0,38 m³/s til 0, 50 m³/s.

Begrunnelse:

Hardanger Kraft søkte i 2009 om å få bygge og drifte Freim Kraftverk med en maksimal slukeevne på 0,55 m³/s. NVE gav kraftverket konsesjon etter alt. 2 som innebar en maksimal slukeevne på 0,38 m³/s.

Begrunnelsen for NVE sitt vedtak var følgende: I vernede vassdrag er det etter NVEs syn svært viktig at utbyggingen blir tilpasset vassdragets dynamikk og at det opprettholdes et mest mulig naturlig vannføringsmønster som reduserer virkningene for de allmenne interesser som er berørt. NVE mener en utbygging etter alternativ 1, med en slukeevne på 73 % av middelvannføringen ikke er forenlig med disse momentene da vannføringen nedstrøms inntaket blir redusert til minstevannføring i for stor del av tiden, spesielt ved tørrår.

Flomtopper vil også bli færre og mindre enn ved et redusert alternativ. Søknadens alternativ 2, med en maksimal slukeevne på 0,38 m³/s ivaretar vassdragets dynamikk og naturlige vannføringsmønster på en langt bedre måte, idet vannføringen sommerstid reduseres til minstevannføring i betydelig kortere tidsrom enn ved alternativ 1, jf. søknadens vedlagte vannføringskurver.

Med å øke slukeevnen i kraftverket fra 380 l/sek til 500 l/sek er vi tilnærmet lik det alternativet som fikk avslag fra NVE i 2009. Alternativ 1 fra den gang innebar en slukeevne på 73% av middelvannføringen. Ny konsesjon søker om 66% av middelvannføringen. Dagens konsesjon gir en slukeevne på 51% av middelvannføringen. Med tillatelse til ny slukeevne vil det innebære betraktelig mindre vannføring i elva, noe som ikke er forenlig med NVE sin begrunnelse for å tillate opprinnelig konsesjon.

Ullensvang kommune vil også gjøre oppmerksom på at Freimselva tilhører nærområdet til boligområdene Freim og Ragde og sentrum av Odda by og at en meget populær tursti/kultursti, Mannsåker-Hjøllo-Ragde, passerer gjennom omsøkte område."

Røysting:

Tilråding frå rådmannen vart tilådd med 15 mot 2 røyster. Mindretalet røysta for forslag frå John Helge Rasmussen (AP).

USPN– 052/20 Vedtak:

Tilråding:

Ullensvang kommune vil tilrå at Freim kraftverk får auka maksimal slukeevne til 0,50 m³/s.

29.04.2020 Kommunestyret

Behandling:

Framlegg frå, Johnny Vikne, Arbeidarpartiet

Det blir lagt til rette for en rasteplass ned forbi inntaket

Framlegg frå, John Helge Rasmussen, Arbeidarpartiet

"UTTALE TIL PLANENDRING FOR FREIM KRAFTVERK

Ullensvang kommune råder i frå å gi Freim Kraftverk økt maksimal slukeevne fra 0,38 m³/s til 0,50 m³/s.

Begrunnelse:

Hardanger Kraft søkte i 2009 om å få bygge og drifte Freim Kraftverk med en maksimal slukeevne på 0,55 m³/s. NVE gav kraftverket konsesjon etter alt. 2 som innebar en maksimal slukeevne på 0,38 m³/s.

Begrunnelsen for NVE sitt vedtak var følgende: I vernede vassdrag er det etter NVEs syn svært viktig at utbyggingen blir tilpasset vassdragets dynamikk og at det opprettholdes et mest mulig naturlig vannføringsmønster som reduserer virkningene for de allmenne interesser som er berørt. NVE mener en utbygging etter alternativ 1, med en slukeevne på 73 % av middelvannføringen ikke er forenlig med disse momentene da vannføringen nedstrøms inntaket blir redusert til minstevannføring i for stor del av tiden, spesielt ved tørrår.

Flomtopper vil også bli færre og mindre enn ved et redusert alternativ. Søknadens alternativ 2, med en maksimal slukeevne på 0,38 m³/s ivaretar vassdragets dynamikk og naturlige vannføringsmønster på en langt bedre måte, idet vannføringen sommerstid reduseres til minstevannføring i betydelig kortere tidsrom enn ved alternativ 1, jf. søknadens vedlagte vannføringskurver.

Med å øke slukeevnen i kraftverket fra 380 l/sek til 500 l/sek er vi tilnærmet lik det alternativet som fikk avslag fra NVE i 2009. Alternativ 1 fra den gang innebar en slukeevne på 73% av middelvannføringen. Ny konsesjon søker om 66% av middelvannføringen. Dagens konsesjon gir en slukeevne på 51% av middelvannføringen. Med tillatelse til ny slukeevne vil det innebære betraktelig mindre vannføring i elva, noe som ikke er forenlig med NVE sin begrunnelse for å tillate opprinnelig konsesjon.

Ullensvang kommune vil også gjøre oppmerksom på at Freimselva tilhører nærområdet til boligområdene Freim og Ragde og sentrum av Odda by og at en meget populær tursti/kultursti, Mannsåker-Hjøllo-Ragde, passerer gjennom omsøkte område."

Røysting:

Tilrådinga frå utval for samfunn, plan og næring vart vedteke med 24 røyster, 9 røysta for framlegget frå John Helge Rasmussen som fall.

Framlegget frå Johnny Vikne vart samrøystes vedteke.

KST- 081/20 Vedtak:

Ullensvang kommune vil tilrå at Freim kraftverk får auka maksimal slukeevne til 0,50 m³/s. Det blir lagt til rette for en rasteplass ned forbi inntaket.

Saksopplysningar:

NVE bed Ullensvang kommune om å koma med uttale til planendring for Freim kraftverk.

NVE ynskjer tilbakemelding med synspunkt om planane bør gjennomførast, evt. val av alternativ eller forslag til avgrensingar i planane ved forslag til avbøtande tiltak. Kommunen har fått utsett frist til 06.05.2020.

Freim Kraft AS søker om å auka maksimal slukeevne frå 0,38 m³/s (380 l/s) til 0,50 m³/s

(500 l/s). Det vil tilsvare ein auke av utnytta middelvassføring frå 51% til 66%. Ein auke av maksimal slukeevne vil gje ein auke i årleg produksjon på 0,22 GWh.

06.11.2008 søkte Hardanger Kraft AS NVE om løyve til å byggja Freim kraftverk. Søknaden inneheldt 3 alternativ for installert effekt; 1, 0,7 og 0,35 MW med ein årsproduksjon på 4,8, 3,6 og 2,2 GWh. Maksimal slukeevne for dei tre alternativa var; 0,55, 0,38 og 0,19 m³/s. Det vart søkt om ei sesongbasert minstevasføring på 183 l/s 01.05–30.09, og 32 l/s 01.10–30.04. Nedbørfeltet til inntaket er 7,6 km². Røyrkata skal ha ei lengde på 700 m med ei fallhøgda på 220 m. Inntaket skal vera på kote 275 og avløp på kote 55.

Odda kommune gav uttale til søknad om konsesjon i kommunestyremøtet 14.04.2009. Vedtaket i Odda kommunestyret var å tilrå at det blir gjeve konsesjon til utbygging av Freimselva i samsvar med søknad (alternativ 1) med nokre vilkår. Eit av vilkåra var at avbøtande tiltak skulle gjennomførast som beskrive i søknad; tilpassing til landskapet med naturleg revegetering og minstevasføring.

NVE gav Freim kraftverk konsesjon 15.09.2009 for alternativ 2 med 0,38 m³/s maksimal slukeevne som tilsvare 51% middelvassføring. NVE sette vilkår om minstevasføring på 180 l/s i perioden 01.05–30.09 og 35 l/s 01.10–30.04 frå inntaksdammen i Freimselva. Kraftverket vart satt i drift 05.06.2013. Fossberg Kraft AS overtok kraftverket i november 2018.

Vurdering:

Då NVE gav konsesjon for Freim kraftverk vart det vurdert at fordelane ved utnyttinga av Freimselva oversteig skaden for private og ålmenne interesser som vert berørte. NVE gav konsesjon for alternativ 2 med maksimal slukeevne på 0,38 m³/s med ei minstevasføring på 180 l/s i perioden 01.05–30.09 og 35 l/s 01.10–30.04.

Freim Kraft AS søker om å få auka maksimal slukeevne til 0,5 m³/s. Minstevasføringa vert ikkje endra. Det skal ikkje gjerast noko andre endringar enn modifisering av dysene i turbinen.

I konsesjonssøknaden vart det laga ein oversikt over tal døgn med tilløp større enn maksimal slukeevne på 0,38 m³/s:

År	Tal døgn i året > q _{max}
2000, våt sommar	208
1982, middels våt sommar	189
1977, tørr sommar	176

I september når Freim Kraft AS sende søknaden om planendring til NVE vart det opplyst at så langt i 2019 hadde inntaket flomma over meir enn 70 døgn. I ein middels våt sommar kan ein rekna med om lag 180 døgn med vasstilløp.

Ullensvang kommune kan ikkje sjå at det er noko ulempe ved å auke minstevasføringa til 0,5 m³/s. Minstevasføringa skal framleis vera den same som då det vart gjeve konsesjon. Det vert færre dagar med overløp av vatn i elva. Det vil bli mindre vatn i elva, noko som vil vera bra ved flaum.

Samandrag:

Ullensvang kommune meiner at planane om å auka maksimal slukeevne frå 0,38 m³/s (380 l/s) til 0,50 m³/s (500 l/s) kan gjennomførast. Endringa vil tilsvara ein auke av utnytta middelvassføring frå 51% til 66%.